

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

قوه قضائیه

مرجع تصویب: قوه قضائیه

شماره ویژه نامه: ۱۷۳۱

شنبه، ۶ آبان ۱۴۰۲

سال هفتاد و نه شماره ۲۲۸۹۳

دستورالعمل چگونگی تشخیص رشد و کمال عقل افراد بالغ کمتر از هجده سال تمام شمسی

۲/۸/۱۴۰۲

شماره ۱۰۰/۴۷۹۲۰/۹۰۰۰

جناب آقای دکتر اکبرپور

رئیس محترم هیأت مدیره و مدیرعامل روزنامه رسمی کشور

روگرفت دستورالعمل شماره ۱۰۰/۴۷۸۸۴/۹۰۰۰ مورخ ۲/۸/۱۴۰۲ ریاست محترم قوه قضائیه در خصوص «چگونگی تشخیص رشد و کمال عقل افراد بالغ کمتر از هجده سال تمام شمسی» به منظور درج در روزنامه رسمی به پیوست ایفاد می‌گردد.

مدیرکل دبیرخانه قوه قضائیه - مسعود ستایشی

شماره ۱۰۰/۴۷۸۸۴/۹۰۰۰ ۲/۸/۱۴۰۲

دستورالعمل چگونگی تشخیص رشد و کمال عقل افراد بالغ کمتر از هجده سال تمام شمسی

مقدمه: به منظور ایجاد رویه واحد در احراز رشد و کمال عقل افراد بالغ کمتر از ۱۸ سال، مشمول ماده (۹۱) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۳/۱۳۹۲ و دقت لازم در این امر، جلوگیری از اطاله دادرسی ناشی از نقص تحقیقات یا نقض آراء صادره بر اساس این ماده و سرعت و دقت در اتخاذ تصمیم و صدور رأی در دادگاه‌های بدوی، تجدیدنظر و دیوان عالی کشور، « دستورالعمل چگونگی تشخیص رشد و کمال عقل افراد بالغ کمتر از هجده سال تمام شمسی» به شرح مواد آتی است.

ماده ۱- تعاریف و اختصارات در این دستورالعمل به شرح زیر است:

الف - ماده (۹۱) قانون: ماده (۹۱) قانون مجازات اسلامی مصوب ۱/۳/۱۳۹۲؛

ب - جرم/جرایم: جرم/جرایم مندرج در ماده (۹۱) قانون؛

پ - مرتکب: فرد بالغ کمتر از هجده سال تمام شمسی موضوع ماده (۹۱) قانون که مرتکب یک یا چند جرم شده است؛

ث - کمیسیون: کمیسیون تخصصی روان‌پزشکی سازمان پزشکی قانونی کشور؛

ماده ۲- در صورت توجه اتهام به فرد بالغ کمتر از هجده سال، موضوع جرایم ماده (۹۱) قانون، چنانچه به تشخیص قاضی رسیدگی‌کننده، رفع شبهه در رشد و کمال عقل وی مستلزم استعلام از پزشکی قانونی باشد، وی می‌تواند ضمن معرفی مرتکب به کمیسیون و اعلام تاریخ وقوع جرم، گزارشی از پرونده و تصویر اوراقی از آن که مؤثر در تشخیص رشد و کمال عقل وی باشد را جهت اخذ نظر کمیسیون به پزشکی قانونی ارسال نماید.

تبصره ۱- در صورتی که قاضی رسیدگی‌کننده به طریقی غیر از اخذ نظر کمیسیون برای رفع شبهه اقدام کند، باید به نحو واضح چگونگی آن را در پرونده منعکس نماید.

تبصره ۲- قاضی رسیدگی‌کننده در خصوص درک مرتکب نسبت به ماهیت جرم انجام شده و یا حرمت آن در زمان ارتکاب جرم، تحقیقات لازم را به عمل می‌آورد.

تبصره ۳- قاضی رسیدگی‌کننده باید ترتیبی اتخاذ نماید که حداکثر تا قبل از اخذ آخرین دفاع وضعیت مرتکب از حیث رشد و کمال عقل و درک وی نسبت به ماهیت جرم و یا حرمت آن روشن باشد.

ماده ۳- نظریه کارشناسی پزشکی قانونی باید به طور مستدل، مستند، صریح و مشتمل بر خلاصه نتایج حاصل از بررسی‌های به عمل آمده باشد.

ماده ۴- مقام قضایی در صورت نیاز می‌تواند پرونده بالینی مرتکب را از مرکز درمانی و یا پزشکی قانونی مطالبه نماید.
این دستورالعمل در ۴ ماده و ۳ تبصره در تاریخ ۲/۸/۱۴۰۲ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسید و از تاریخ تصویب لازم‌الاجرا است.
رئیس قوه قضائیه - غلامحسین محسنی اژه